

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **ČEZ Distribuce, a. s.**
sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2022, č. j. MSK 7328/2022, ve věci
přestupků na úseku vodního hospodářství

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 14. 3. 2022 č. j. MSK 7328/2022 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo z části změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Opavy ze dne 14. 12. 2021, č. j. MMOP 148429/2021, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupků podle § 125a odst. 1 písm. m) a § 125h odst. 1 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „vodní zákon“),

za což mu byla uložena pokuta ve výši 60 000 Kč a povinnost k náhradě nákladů řízení. Žalovaným byla pokuta snížena na částku 30 000 Kč.

2. Žalobce namítal, že užití oleje jako náplně hermeticky uzavřeného transformátoru nelze posuzovat jako nakládání se závadnými látkami. Olej je hermeticky uzavřen v transformátoru již z výroby, nemanipuluje se s ním, mění se celé transformátory a únik oleje je tak výjimečnou záležitostí. Používání transformátoru tedy není nakládáním se závadnými látkami, takovým nakládáním by pak muselo být i např. používání automobilu. Veškerou manipulaci s transformátory přitom žalobce provádí dle předpisů, které mu neukládají povinnost použít zachycovací nádobu.
3. I kdyby byl tento názor žalobce nesprávný, není pravdou, že by žalobce neučinil přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových či podzemních vod. Ještě před příjezdem hasičské jednotky se na místo dostavila odborná firma, která provedla zásyp zasaženého místa sorbentem s tím, že provede i sanaci. Pokud správní orgán 1. stupně dospěl k závěru, že zásyp byl nedostatečný, což opírá o část zprávy hasičského záchranného sboru, není jasné, z čeho tato nedostatečnost plyne, když ani na místě působící hasiči nemají odbornou způsobilost k posouzení, jaké množství sorbentu je dostatečné. Ani napadené rozhodnutí neuvádí, co se považuje za dostatečné množství.
4. Žalobce dále namítal, že děj popsáný v přestupku nelze považovat za havárii ve smyslu vodního zákona, neboť se nejednalo o mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod, jak vyžaduje zákon. Rozsah, v jakém bylo na místě zasaženo životní prostředí, nelze za závažný považovat.
5. Napadené rozhodnutí je pak podle žalobce neurčité a nepřezkoumatelné, neboť pokud mělo dojít k ohrožení povrchových či podzemních vod, nebylo v celém dosavadním řízení ze strany správních orgánů uvedeno, o jaké vody by se mělo jednat. Nejbližší povrchová voda se nachází 400 metrů daleko a z rozhodnutí neplyne, v jaké hloubce se v místě nachází povrchová voda.
6. Pro podobné situace má přitom žalobce zpracovány interní postupy podle příslušných právních technických a bezpečnostních předpisů a v souladu s nimi se na místo úniku oleje bezprostředně dostavila společnost SUEZ CZ a. s., která provedla nezbytná opatření. Ze strany žalobce tak byla učiněna přiměřená opatření ve smyslu § 39 odst. 1 vodního zákona.
7. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a uvedl, že se v projednávaném případě jednalo o nakládání se závadnou látkou, jak je upraveno v § 2 písm. a) vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami. Pokud se týče přiměřených opatření ve smyslu § 39 odst. 1 vodního zákona, jedná se podle žalovaného o opatření, která mají být činěna preventivně. Havárií podle § 40 odst. 1 vodního zákona se podle žalovaného rozumí každá taxativně uvedená událost v § 40 odst. 2 vodního zákona, tedy i mimořádné ohrožení nebo zhoršení vod ropnými látkami. Přitom v okolí transformátoru byla právě ropnými látkami (olejem) zasažena zemina, která musela být odtěžena. Jednalo se o havárii ohrožovací, u které k zasažení vod přímo nemusí docházet, postačuje zásah do prostředí s vodami souvisejícího.
8. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

9. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že dne 2. 7. 2021 v době okolo 16:30 hodin mělo dojít k úniku cca 16 litrů oleje kolem sloupového transformátoru elektrického napětí na pozemku parc. č. 1733 v k. ú. Úblo. Únik byl ohlášen dne 2. 7. 2021 v 19:07 hodin fyzickou osobou Hasičskému záchrannému sboru Moravskoslezského kraje. Uniklým olejem byla zasažena půda, která byla ještě téhož dne zasypana sorbentem a dne 3. 7. 2021 odtěžena společností SUEZ CZ a. s. na základě smluvního vztahu se žalobcem. Dne 9. 7. 2020 došlo na tomtéž místě do prostoru probíhající sanace k dalšímu úniku oleje, a to z nově instalovaného transformátoru, kdy tento úkap byl v průběhu sanačních prací neprodleně odstraněn. Ani jeden z úniků oleje nebyl žalovaným ohlášen. Z protokolu o zkoušce odebraných vzorků půdy ze dne 8. 7. 2020 a jejich porovnání před a po odtěžení zasažené zeminy plyne, že sanace byla úspěšná. Za výše uvedené byla žalovaným žalobci uložena pokuta v částce 30 000 Kč (správní orgán I. stupně uložil pokutu ve výši 60 000 Kč) za níže popsané přestupky.
10. Podle § 125a písm. m) vodního zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 39 odst. 1 neučiní při zacházení se závadnými látkami přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod, a ohrozí tak jejich prostředí.
11. Podle § 39 odst. 1 vodního zákona závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (dále jen "závadné látky"). Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.
12. Podle § 125h odst. 1 písm. b) vodního zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako původce havárie dopustí přestupku tím, že neohlásí neprodleně havárii podle § 41 odst. 2.
13. Podle § 41 odst. 2 vodního zákona platí, že kdo způsobí nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii České republiky, případně správci povodí.
14. Podle § 40 odst. 1 vodního zákona je havárií mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za havárii vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvlášť nebezpečnými závadnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.
15. Pokud se týče první z žalobních námitek, podle soudu žalovaný dostatečně odůvodnil, že v daném případě se může jednat o nakládání se závadnými látkami ve smyslu vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků. Podle § 2 písm. a) se pro účely této vyhlášky rozumí nakládáním se závadnými látkami – jejich těžba, výroba, zpracování, skladování, skládkování, zachycování, doprava, použití, zneškodňování, distribuce, prodej nebo jiné zacházení s nimi. Demontáž starého a montáž nového transformátoru podle soudu může být takovým nakládáním, resp. použitím takové látky. Lze totiž rozumně předpokládat, že olej

v transformátoru slouží konkrétnímu účelu, a žalobce si toho, že v transformátoru olej je, a k čemu slouží, byl vědom.

16. Další žalobní námitce (neučinění přiměřených opatření) však již podle soudu přisvědčit lze. Žalovaný sice vytýká žalobci, že tento při zacházení se závadnými látkami neučinil přiměřená opatření, nikde ale nevysvětluje, jaká opatření měl žalobce učinit. S ohledem na skutečnost, že svou povahou je přestupek podle § 125a písm. m) vodního zákona přestupkem omisivním (srov. § 10 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů), je podle soudu v napadeném rozhodnutí pro jeho přezkoumatelnost nutné vysvětlit, jak si měl žalobce při nakládání s transformátorem (a olejem v něm) počínat. Protože tato část faktického odůvodnění v napadeném rozhodnutí absentuje, logicky tak rozhodnutí postrádá i vysvětlení právní, tedy o jakou relevantní právní či technickou normu tento svůj závěr žalovaný opírá. Pokud se týká o část námitky věnující se zásahu po vzniku škody a její sanaci, soud konstatuje, že tyto skutečnosti nebyly nosnými důvody, pro které byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 125a písm. m) vodního zákona. Tento se totiž věnuje prevenční povinnosti, nikoliv otázce odstraňování škod. Množství použitého sorbentu tedy není nijak relevantní. V napadeném rozhodnutí je též zcela srozumitelně uvedeno, že následná činnost ze strany žalobce (resp. společnosti SUEZ CZ) byla hodnocena jako polehčující okolnost a k naplnění skutkové podstaty druhého přestupku, tedy přestupku podle § 125h odst. 1 písm. b) vodního zákona, došlo podle žalovaného pouhým neohlášením havárie příslušným orgánům.
17. K druhému z přestupků (neoznámení havárie) soud dále uvádí, že žalobní námitka směřující do definice havárie tak, jak ji vnímá napadené rozhodnutí, je důvodná. Z rozhodnutí plyne, že k zasažení povrchových ani podzemních vod nedošlo, má se tedy jednat o přestupek ohrožovací, a na tomto závěru žalovaný nadále setrvává i ve vyjádření k žalobě. Soud nepochybně, že žalobce se mohl dopustit přestupku podle § 125a písm. m) ve spojení s § 39 odst. 1 vodního zákona ohrožením vod, avšak takový závěr nelze v napadeném rozhodnutí konstatovat bez dalšího. Napadené rozhodnutí neobsahuje žádné úvahy ani závěry o tom, jaký druh vod a jakým způsobem byl nebo měl být ohrožen. Za havárii v rovině ohrožovací se v projednávané věci podle žalovaného podle § 40 považuje mimořádné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami. Napadené rozhodnutí sice konstatuje a popisuje ohrožení ropnými látkami lokálního charakteru, zejména však nenabízí žádné konkrétnější úvahy k otázce, jaká podzemní nebo povrchová voda mohla být činností žalobce ohrožena. Přitom tato námitka byla žalobcem vznesena již v odvolání, kde žalobce poukázal na to, že nejbližší povrchová voda se nachází ve vzdálenosti 400 m od zasaženého místa a otázkou výšky hladiny vody podpovrchové. I přesto odvolací rozhodnutí neobsahuje žádné bližší úvahy k této námitce. Bez náležitého odůvodnění také není jasné, v čem má být spatřována tasková intenzita ohrožení vod, aby byl naplněn požadavek mimořádného ohrožení ve smyslu § 40.
18. Z výše uvedených závěrů soudu plyne, že napadené rozhodnutí je stiženo nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Proto krajský soud napadené rozhodnutí pro vady řízení podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž jsou správní orgány vázány právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalobci vznikly podle obsahu spisu toliko náklady řízení představované zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 26. dubna 2023

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu